

رقص بر سر خار

رقص بر سر خار
مقدمه به قلم استاد علیرضا قزوینی
نادر بهختیاری

کتابخانه
موزه
شماره ۱۴۹۰

سرسناسه	: بختیاری، نادر، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآورنده	: رقص بر سر دار/ گزیده اشعار نادر بختیاری.
مشخصات نشر	: تهران: نیلبرگ، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۳۱-۱۴-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴
رده بندی کنگره	: ۷۱۳۹.۷۲۵۷/خ۳۵۷ / PIR۷۹۴۳
رده بندی دیویی	: ۸۹۱/۶۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۳۴۶۹۵۸

رقص بر سر دار

(مجموعه شعر مقاومت، دفاع مقدس و شهدا)

نادر بختیاری

ناشر: نیلبرگ

نوبت چاپ: اول، تهران، ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

فراچاپ متن: نشر آملتان

طرح جلد: اسماعیل وارث

لیتوگرافی: «برین نگار»

چاپ و صحافی: صفیه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۳۱-۱۴-۳

حق چاپ برای مولف و ناشر محفوظ است

نشانی ناشر: تهران، میدان انقلاب، رودروی سینما بهمن، نادر بزرگ

کتاب، شماره ۱۵، انتشارات نیلبرگ (زبان گویا)

تلفن: ۶۶۹۵۸۲۰۵

این کتاب با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چاپ گردیده است.

نام و مطلع سروده‌ها

۱۱/ معشقه ابی‌سید علی‌رضا قزوینی

۱۵/ مقدمه مؤلف

۱۹/ انقلاب اسلامی، آغاز مقاومت و دفاع

شعرهای عام مقاومت و دفاع

۲۹/ الف - رباعیات

۳۸/ ب - جهان غرق

۴۳/ ج - وطن ما

۴۷/ د - تازه شد داغم

۵۳/ هـ - خاطره‌ی دشت تفته

۵۷/ و - مردی آمد

۶۸/ ز - بسم رب هم‌رهان

۷۵/ ح - یکبار دگر جنون

۷۹/ ط - رو به سوی جبهه

۸۵/ ی - مردان جنگ

شخصیت‌های مقاومت و دفاع

۹۹/الف - حضرت امام (ره)

۹۹/۱ - او چون خلیل

۱۰۲/۲ - بی تو آواز می‌کنم

۱۰۸/۳ - عهد کردم

۱۱۴/۴ - آغاز راه انبیاء

۱۲۵/۵ - نگو

۱۳۹/ب - شهید دکتر بهشتی

۱۳۹/دیده‌ی پاک

۱۴۱/ج - سید احمد خمینی

۱۴۱/یادگار

۱۴۲/د - شهید دکتر حمزای (شهر مقاوم دهلاویه)

۱۴۴/ه - شهید دکتر مفتاح (دانشگاه)

۱۴۵/و - شهید سید مرتضی وینی

۱۴۶/ز - حاج محمد ابراهیم همت

۱۴۶/۱ - یلی از قبیله‌ی مولا

۱۴۸/۲ - گل می‌کند اشکم

۱۴۹/ح - سردار مهدی زین‌الدین

۱۴۹/رند جنون آئین

۱۵۲/ط - امیر شهید علی صیاد شیرازی

۱۵۲/ذوالفقار انبیاء

۱۵۴/ی - سردار احمد کاظمی

۱۵۴/نقش زیبایی

۱۵۶/ک - سردار اسماعیل دقایقی

۱۵۶/غوغا

۱۶۱/ل - حسین‌های هشت سال دفاع مقدس، بویژه حاج

«حسین بصیر و شهدای فریدون کنار»

۱۶۱/شاه سربریده

۱۷۷/م - سردار حاج یدالله کلهر

۱۷۷/آسمانی‌ترین

صنوف مقاومت و دفاع

۲۱۹/الف - شهدا و خانواده‌ی شهدا

۲۱۹/۱ - عشق و مرگ

۲۲۱/۲ - تیغ بیرون از نیام

۲۲۴/۳ - به بهشت رفتگان

۲۲۶/۴ - شهیدان خدا

۲۲۹/ب - جانبازان

۲۲۹/نشسته نمازان

۲۴۰/ج - آزادگان

۲۴۰/۱ - عزیز حضرت یار

۲۵۰/۲ - سلام

۲۵۳/د - سپاه

۲۵۳/یاران هو

۲۵۵/ه - سرداران

۲۵۵/۱ - سردار کیست؟

۲۵۶/۲- ای دل خون

۲۵۸/۳- بوسه بر بازو

۲۵۹/۴- دارِ حق

۲۶۲/۵- آینه مردان

۲۶۶/۶- لشکر ۱۴ (لشکر امام حسین «ع» اصفهان)

۲۷۰/۷- سرداران خوزستان

۲۷۰/۸- ابن عباس خوزستان

۲۷۲/۷- غم کشتگان

۲۷۵/۷- غر شمر

۲۷۷/۸- سرداران قم (روستای کاج)

۲۷۷/۸-۱- لشکر ۱۷ (لشکر علی ابن ابیطالب «ع» قم)

۲۸۱/۸-۲- شهدای تاج

۲۸۶/۹- سرداران سیستان بلوچستان و کرمان

۲۸۶/هستان و نیستان

۲۸۹/۱۰- شهدای کردستان

۲۹۴/و- بسیج

۲۹۴/۱- ب بسم ربک الاعلی

۲۹۵/۲- اهل خلیج

۲۹۸/مقاومت و دفاع در خارج از مرزها (فلسطین)

۲۹۸/زمین خدا

اشعار مستقل مقاومت

- ۱/۳۰۶ - جهاد
- ۲/۳۰۹ - ... در کوه قاف
- ۳/۳۱۲ - اهل کوفه
- ۴/۳۱۴ - مرد شهادت
- ۵/۳۱۶ - ولایت
- ۶/۳۱۹ - طایفه‌ی خون و عطش
- ۷/۳۲۰ - صبح پرپر
- ۸/۳۲۲ - به جرم عشق
- ۹/۳۲۴ - خواص و عوام
- ۱۰/۳۳۴ - آخرالزمان
- ۱۱/۳۳۵ - فریاد
- ۱۲/۳۳۷ - به کدامین گناه

تواتره

- ۱/۳۴۲ - بوی خدا
- ۲/۳۴۴ - تابوت‌ها حتی بسی تنگند
- ۳/۳۴۷ - جنایتکار جنگی

به اعتقاد من مقدمه نویسی برای کتاب شعر در روزگار ما بیش از آنکه یک نیاز باشد یک رسم و عادت شده است و از ارزش کتاب هیچ کم نمی شود اگر این چند صفحه یادداشت باشد یا نباشد. ارزش دیوان حافظ و مولانا به مقدمه ای نیست که دیگران برای آن نوشته اند. پس اگر حرفی از جنس زمان داشته باشیم بی مقدمه و با مقدمه آن حرف می ماند و زبان به زبان نقل و روایت می شود. با این همه نه شاعر این دفتر ادعا دارد که شعرش از جنس اشعار حافظ و مولانا است و نه من با نوشتن این چند سطر می توانم کاری در حد شق القمر انجام دهم و مثلاً نقره ای را طلا جلوه دهم. این ها بخشی از اشعار شاعری است به نام نادر بختیاری و غرض من از نوشتن این چند سطر این است که بگویم نادر هم شاعری است از نسل شاعران انقلاب با رباعی فاخر و دغدغه هایی بزرگ و شهادت دهم که او از دوستان مرحوم محمدرضا آقاسی است و با همان حس و حال شعر می گوید و با همان حس و حال

شعر می خواند و علاوه بر شعر ترانه هم می نویسد
و آواز هم می خواند و فیلم هم می سازد و کارهای
دیگر هم لابد بلد است که من از آن تا حدودی
بی خبرم مثلاً پاره کردن زنجیر نفس... و دیده ام که
ساز هم می زند که من نمی توانم گاهی این سازها
را با آن آوازه ها و روح شرقی با هم جمع کنم اما نادر
گاه هنرش همین جمع کردن بین ناسازگاری هاست
و تلفیق بجه های حزب اللهی با زنجیر و گاهی تا
آنجا پیش می رود که می خواهد ردی گم کند مثلاً
و بگوید من اینم لابد و هر که هست برای خودش
است و دیده ام که حال خوشی است بی آنکه
نیاز داشته باشد به قول معروف با سبزم گرم
شود با گرمای عشق و با سوز شعر و با درد گرم
است و همین دفتر خود دلیل آنکه نادر با حضرت
عشق آشناست و با جوانمردی رفیق دیرینه است.
شعرهای نادر برای ائمه اطهار و به خصوص مولا
علی (ع) و حضرت زهرا (س) و شهدای
دشت کربلا با آن قرائت زیبا و روانی اش را از یاد
نمی برم و گاه شده است که در بین این همه شعر
خوب و متوسط در این روزگار چند بیتی از او را
در خلوت زمزمه کرده ام که این یکی از آنهاست:
هفتاد و سومین سر از تن جدا شوم...

و تا یادم نرفته بگویم که شعر مقاومت در روزگار ما
بیش از هر روزگاری رشد کرده است و به بالندگی

رسیده است تا حدی که گل سرسبد ادبیات این
نسل و این دوره همین ادبیات مقاومت بوده است.
ادبیاتی با باور و پشتوانه‌ای والا و با قهرمانان و
اسطوره‌هایی که هر یک اسوه‌های عشق و ایثار
و بزرگی‌اند. سرودن در این حال و هوا تنها از
شاعران عاشق و آزاده برمی‌آید و نادر بختیاری
نشان داده است که جان و روحش با شهیدان
بزرگ انقلاب و با مجاهدان خدا گره خورده است
و در حسرت زیستنی آن گونه است. شعرها و
ترانه‌های او برای بزرگانی چون شهید چمران و
حسین خرازی و دیگران نشان از جان هشیار و
دردمند او دارد. بی‌گمان این دفتر به عنوان برگی
سبز و به یادماندنی از ادبیات مقاومت این نسل
خواهد ماند تا شهادت بدهد به رلالی و پاکی نسبی
که ادبیاتشان همان عملیاتشان بود و ادب را با عمل
توأم کردند و حرفی از جنس زمان داشتند. به عنوان
شاعری حاضر و ناظر از این نسل شهادت می‌دهم
که این شعرها خود شهادت است و این شهیدان
خدایی پرنده‌تر از مرغان هوایی بودند و شهادت
می‌دهم که شهیدان را شهیدان می‌شناسند.

علیرضا قاسمی

اول شهریورماه ۱۳۹۰

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

... مقاومت یکی از مشخصات ملت‌های بزرگ است که در طول تاریخ بارها و بارها رخ داده برگ‌های درختانی به سرگذشت دیرپای بشر افزوده است. هرچند در سوی دیگر، از دست رفتن جان بسیاری بوده که بدیهی است مسئولیتش متوجه آغازگران و ادامه‌دهندگان تهاجم‌ها می‌باشد. انعکاس ایستادگی مردمان در برابر دشمنان، حماسه‌های فراوانی در ادبیات خلق کرده که از «ایلیاد» و «ادیسه‌ی» هومر (قرن ۷ پیش از میلاد)، شاعر توانای یونان تا شاهنامه‌ی فردوسی، شاعر بزرگ ایرانی و تا امروز امتداد یافته باعث پیوند این روحیه‌ی مشترک انسان، از قبل از پیدایش خط تا زمان اکنون - زمان پیشرفت‌های شگرف - گردیده است. شاید تضاد روحیات لازم برای خلق حماسه با آنچه در ادبیات با گرایش‌ات دیگر (مانند ادبیات رمانتیستی) لازم است باعث سختی به وجود آوردن آثار به‌ویژه قابل تأمل در این ژانر به حساب آید و همین عامل باعث کمتر بودن میزان آثار حماسی نسبت به سایر انواع است.

لیکن به نظر می‌رسد این به هیچ عنوان از اهمیت حماسه و حماسه‌سرایی نکاسته که هیچ، بسیاری از سرایندگان سایر گونه‌های ادبی نسبت به این نوع تأثیر گذار در مقام تأیید و تحسین و تأثیر پذیری بوده‌اند. آثار غیر حماسی، رد روحیات حماسی را خود آگاه یا ناخود آگاه به جا گذارده‌اند که شاهد این مدعا، خلق آثار حماسی توسط بسیاری سرایندگان غزل پرداز و یا حتی آواز نویس می‌باشد که بسیاری از ایشان حتی شرایط بسی درک عینی و ملموس از حماسه‌های فرضاً هشت سال دفاع مقدس را نداشته اما آثار در خوری به وجود آورده‌اند و این، فراگیری و گسترده‌ی ادبیات مقاومت و حماسه را عینیت می‌بخشد.

اختصاصی بودن برخی آثار حماسی از جمله شعرهایی از همین مجموعه (رقص بر سر دار) و ویژه شدن آنها به خاطر مربوط بودن به اشخاص مطرح و یا عملیات‌ها و... شاید از نظر گاه برخی، مورد انتقاد واقع شود که در پاسخ می‌توان ایشان را به شعر مقاومت ملل مختلف ارجاع داد که در آن سطح نیز این ویژگی، کاملاً بارز و آشکار است، بلکه باید گفت چشم پوشی از آن بی انصافی است هر چند ممکن است با هر کدام از این موارد ویژه، نکات انتقاد برانگیزی نیز همراه باشد. آنچه بدیهی است بسیاری آثار مربوط به مقاومت و ویژه آن‌ها که بر موضوع خاصی متمرکز است ممکن است بیشتر مربوط به زمان خاصی تلقی گردد که البته

از این گریزی نیست لیکن باید به این نکته نیز توجه داشت که می‌توان با مداقه‌ی بیشتر، آن موضوعات را در همه‌ی زمان‌ها سنجید و مورد تأمل قرار داد و به برداشت‌های فراگیرتری نیز دست یافت.

ادبیات حماسه و مقاومت با توجه به اینکه بیشتر شاید سعی در مخاطب قرار دادن ملت‌ها دارد و نه خواص ادبیات، می‌تواند واجد جنبه‌های ساختاری و نحوی پرداخت ساده‌تری باشد و از این حیث به نظر می‌رسد آثار این مجموعه نیز در وهله‌ی نخست در صدد انتقال بخشی از تاریخ مقاومت کشورمان به مخاطب هرچه وسیع‌تر بوده است و گوشه‌چشمی نیز به خواص داشته است.

آثار موجود در «رفص بر سر دار» عمدتاً حاصل سال‌های ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۰ و برخی تا ۱۳۸۴ می‌باشد که بنا به موجود بودن نام چندده شهید والامقام در آن، متمیزک نیز گردیده امید است مورد رضایت صاحب اصلی هستی و آفرینش واقع گردد.

نادر بختیاری

تأیستان ۱۳۹۰، تهران

